

- 1 אבל מה שרש"י מביא את פירוש המדרש אודות "חצרמות" - אינו מובן: מה מכריח לחפש פירוש,
2 ומהי ההוראה מזה?
- 3 (ב) גם צריך להבין מה שרש"י מסיים: "דברי אגדה"⁴⁹ - הרי רש"י היה יכול לומר את הפירוש, מבלי
4 לציין המקור לפירושו. כמו בפירושו בתחלת הסדרה (ש"יש .. דורשים אותו לשבח" או "לגנאי"), וכן
5 בכמה מקומות, שאינו מציין את מקור הפירושים. מדוע דוקא כאן צריך רש"י לציין שפירוש זה הוא
6 "דברי אגדה"?
- 7 ז. בפשטות היה אפשר לומר, שרש"י מפרש ש"חצרמות" הוא "על שם מקומו", כיון שהפירוש
8 כפשוטו (שזהו שם של האדם עצמו) אינו מובן: היתכן שנותנים לתינוק שם שהוא היפך הברכה?
9 וכאן אי אפשר לתרץ כפי שמתרצים בנוגע לשמות של מלכי סדום ועמורה וכו' - שהרי הם היו
10 רשעים, אבל יקטן (אביו של חצרמות, שמן הסתם נתן הוא את השם, על-פי המנהג שהאב בוחר השם)
11 - הרי "היה עניו ומקטין עצמו" (כנ"ל מדברי רש"י), ומובן שהתנהג בעניניו כפי הראוי. ואם-כן, איך
12 יתכן שנתן שם כזה?
- 13 ולכן מביא רש"י הפירוש ממדרש רבה - שזהו "על שם מקומו", והרי שם המקום אינו תלוי ביקטן.
14 אבל, מלבד זאת שלפי פירוש זה אינו מתורץ מה שרש"י אומר שהוא מ"דברי אגדה" - הרי השם
15 "חצרמות" אינו היפך הברכה: "מות" - הוא היפך הברכה, אבל לא "חצרמות". ואדרבה, זהו אפילו ענין
16 בעבודת ה', כדברי הגמרא⁵⁰ "שוב יום אחד לפני מיתתך", ונשאלת השאלה: "וכי אדם יודע כו",
17 והגמרא מתרצת, שאכן הכוונה היא שתמיד יהיה אצל האדם "שוב כו". וכן (ועוד יותר) איתא בזוהר⁵¹
18 ש"זכאי חסידי" ש"כל יומא ויומא" עומדים הם בציור ש"ההוא יומא" הוא "מיתתך".
- 19 ח. "דברי אגדה" שמביא רש"י - הם במדרש רבה⁵², ושם: "מקום הוא ששמו חצר מות, שהן אוכלים
20 כרישים ולובשים כלי פפייר ומצפים למיתה בכל יום".
- 21 ואף שהיה זה קודם ש"נפלגה הארץ"⁴³, שאז היתה השפעה מרובה בגשמיות - אף-על-פי-כן לא היו
22 "מונחים" בגשמיות, הן בנוגע לאכילה והן בנוגע ללבושים, אלא אכלו דברים פשוטים (חצר - מלשון
23 חציר, עשב) ולבשו לבושים פשוטים, ו"מצפים למיתה בכל יום" (כזוהר הנ"ל) - מתי יוכלו להיפטר
24 לגמרי מתאוות עולם-הזה⁵³.
- 25 - והוראה למעשה (בתור מאמר המוסגר):
- 26 הנהגה זו היא בדיוק להיפך מהנהגה שבמדינה זו, לדרוף אחר לבושים יקרים, ועוד יותר - אחר
27 קישוטי הבית (באמרו שיש לו על זה "ראיה מפורשת" מחסידות: מבואר בחסידות⁵⁴ שבית יקר יותר
28 מלבוש, ובמילא, צריכים קישוטי הבית להיות בהידור גדול), עד שבשביל זה נעשים בעלי-חוב עבור
29 הלוואה צמודה לאחוזי ריבית (אם כי בהיתר עיסקא), ובלבד שיהיו לו קישוטי הבית.
- 30 כשמדובר אודות צדקה - טוען שאין לו. נתינת צדקה צריכה להיות "כמתנת ידו"⁵⁵, לפי רכושו, ואין
31 לו. ויתכן שטענתו אמיתית, שאכן אין לו. אלא מאי, מניין נוטל עבור קישוטי הבית - אין זה כסף שלו,
32 אלא כסף זר, וכן האחוזים שמוסיף לשלם הם כספים זרים!
- 33 וכל זה כדאי לו בשביל ענין שאינו "חיי עולם", אלא רק "חיי שעה"⁵⁶, ועוד: אפילו ב"חיי שעה"
34 שלו הרי זה רק "חיי שעה", דבר זמני, כי כל מה שזקוק לכך הרי זה רק בשביל השכנה, שבביתו יהיה
35 "יפה" יותר מבבית השכנה. וגם זה גופא אינו אלא דבר זמני, שהרי בשעה שהשכנה תראה איך נראה
36 ביתו, תבוא בטענות לבעלה, שאצלה צריך להיות יפה יותר, וכך יחזור אחר-כך אליו, וחוזר חלילה,

ספ"ה. וראה תורת מנחם - התוועדויות חי"ב ע' 187. וש"נ).

(54) לקו"ת ברכה צח, ד. ובכ"מ.

(55) ס"פ ראה.

(56) שבת לג, ב. וש"נ.

(49) ועד"ז בבראשית ד, יט.

(50) שבת קנג, א.

(51) ח"א רכ, א.

(52) ב"ר שם, ח.

(53) כפי' הידוע במרז"ל "בן מאה כאילו מת כו" (אבות